

# Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ- ÉS BÉLABÁNYA SZAB. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

## Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. — Negyed évre 1 frt.  
Egyes szám ára 10 krajczár.

Az egyes számok kaphatók Joerges Á. özv. és Fia könyvkereskedésén, továbbá a Deák Ferenc-utczában Márkus Zsigmond czukrászatban, Stark Miksa dohánytörszdejében, az Ezüst-utczában Tuschl Gusztáv czukrászatban, a Pó-terén Dehténdung Ignác dohánytörszdejében, a Szent-háromság-terén Gultfreund Samu dohánytörszdejében. Ugyanezen elárúsító helyeken lapunk részére hirdetőket is felvesznek szabott árszabásunk szerint!

## Kiadók:

Főszerkesztő: VÖRÖS FERENCZ

Felolós szerkesztő: SZTANCSAY MIKLÓS.

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra czimzendő.

## Hivatalos hirdetések díja:

100 szög 2 frt, ezután minden megkezdett 100 szónál 1 frittal több.

## Magánhirdetések hirdetői díja:

Egy 3-szor hasabozott garmondor vagy ennek törmétekeért 5 kr.; masodszori hirdetésnél 10 %, harmadoszi hirdetésnél 20 %, többszori hirdetésnél 30 % árkevelmény.

Nyitlér soronként 15 kr. — Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Hirdetések a kiadóhivatalhoz czimzendők. Hirdetés és nyitléri díjak előre fizetendők. — Kéziratok nem adának vissza. —

Megjelenik minden hétfőn este.

## Honvédszobrunk ügye.

Szobormintánk van már kettő is, de hogy honvédszobrunk egyhamar lesz-e, alig hisszük.

Mintegy 15,000 frt hiányzik, hogy a szobrot felállíthassuk; nagy összeg ez Selmeczbánya közönségének s az itteni társadalom alig ha bírja összegyűjteni, mert miről is van szó? Egy szobrot emelni, szobrot a negyvenyolcas nagy idők emlékére, tehát a multnak s mindenki azzal fog előállani: a jelennek több szükséglete van, mit ki kell elégíteni, erre törekedünk előbb.

Félig-meddig igazuk is van.

A jelen sirja a multnak s bölcsője a jövőnek. Ha csakugyan ugy volna, hogy a jelen sirja a multnak, szomorú képét kellene rajzolnunk az igaz jelennek! Kevés reményünk van, hogy meghazudtolnak, de ez a kevés remény is elegendő arra, hogy a honvédszobr ügyével foglalkozzunk.

Két tervünk van.

Az egyik Szilótszky Jancsó János budapesti szobrász terve és kész mintája, mely városi tanácsstermünkben áll kiállítva s naponként sok szemlélője akad. Egy bástyan álló sebesült honvéd, indulóban a szurony-csatarra, jobb kezében fegyver, balkeze magasan mutat előre, ajkai nyitva, mintha Gyulai költeményét testesítene meg s a lelkesült honvéd sebével nem törődve kiáltja: „Előre!” Lábalnál ágyurones és tört kerék. A bástyan Selmeczbánya czimere.

Ez a Jancsó János terve. Méretei összhangzóak, a szobor hatása előnyös, a gondolat szép és megfelelő, kidolgozása művészekre vall egy nagy művészi hiba mellett is, mert vakmerő vállalkozásnak tartjuk a honvédat abban

a pillanatban megörökíteni, midőn éppen a lelkesítő „Előre!”-t kiáltja; a nyitott ajkak a beszélőt állítják élénk a legelragadóbb pillanatban ugyan, de legveszélyesebb éppen ezt a pillanatot megörökíteni szobornüben.

A másik terv Krause József jeles polgártársunk műve. Sajnáljuk, hogy sok buzgalmit és fáradságát nem jutalmazhatjuk teljes elismeréssel. Már maga a gondolat is elhibázott. Egy bástyan álló sebesült honvéd jobbkezelével szívéhez kap, balkezeben a kihullott puskáját tartja, magát a fegyvert már tartani nem képes s szuronya a porba hult. Önkénytelenül Világosra kell gondolnunk e szobor-terv szemlélésénél, már pedig a magyar honvédek Világos nem tartozik kedves emlékei közé.

Krause tervében nem a lelkesítő és lelkesítő harezost látjuk, ki saját bajával nem törődve, még halála perczében is hazajára gondol és hazájáért ver szíve, de látjuk abban a halálos sebet kapott honvédet végső tuszában, merő tekintete ugyan előre van szegezve, hajlott alakja a végső erőlködést árulja el, de ez a gondolat nem a negyvenyolcas emlékek megörökítésére való, kivitelezésénél s ugy vagyunk vele, mint egy legjobb darabban a kintinőn jelenített és személyesített intrikus szerepével: előismerjük, hogy művészi alkotás, de borzadunk tőle; csak elismerésünket vivta ki a művészt, de szeretetünket, rokonszenvünket nem.

Ha csak e két terv között kell választanunk, bizonyára egyhangulag a Jancsó tervnek adnók az elsőseget.

A szobor-bizottság is alaposan megszemlélte s elfogadásra és kivitelre fogja ajánlani. Kivitelre?

Másnap a felképzelt urnak segédei keresték fel őt lakásán, hogy tőle elégtételt kérjenek. Ő időt kért, hogy megnevezhesse megbízottait, kikkel az urnak után elindíthatk az ügyet.

Megremegett . . . Nem az első párbaja lett volna ez a mostani, hanem ugy érezte, hogy fél valamitől, valami ismeretlen erő készletl rá a felelmet . . . Arczán és mellén már ott viselte egy-egy emléket az ilyen hiu, bátorság-fitogató dolgoknak, de most ugy érezte, hogy nem ura akaratának. Egy kicsike kéz tartja őt fogva, őt és egész lényét, a nagy erős ember meghunyászkodva gondolt az édes fogságra, és zarnoka a szíve, a legnagyobb ékesszólásával bizonyította be neki, hogy nem veszedkelhet, és pedig Irénke, az ő menyasszonya miatt.

Azután higgadt észszel gondolta végig az összes eshetőségeket.

Lehet, hogy ő elesik a párbajban. Az ő buta ellenfelenek golyója nem nézi majd azt, hogy két életet tesz önkre. Mert ha ő meghal, a kicsi szőke baba is biztosan utána törik, mint a gyenge rózsát, a mely mellől elveszik az erős támaszt.

Az is lehet, hogy az ellenfele lesz ennek a boldogságnak az áldozata, s ő az ő szőke kis anyala előtt valami hős lovag képében tűnik fel. — Lehet hogy egyik sem sebesül meg, vagy ha igen; csak könnyen . . .

És mégis újból felülkerekedett benne a félelem. Az erős ember féltette a maga és azzal együtt annak a szép szőke leányának életét . . . Végig vonult lel-

Mit jelentsen ez? A közóhaj és történelmi emlékeink azt követelnék, hogy a honvédszobor jövő évben, mikor a diéső napok ötvenedik évfordulóját ünnepeljük: álljon, álljon városunkban, díszítse ezt s örök emléke maradjon a feledhetetlen időknél!

Ez a közóhaj, ezt követeli a hazafias érzellet, ezt követeli a hazafias kegyelet.

Egy város közönségének közóhajáról van szó, egy város közönségének erkölcsi tekintélye is érintve van s ha megindítottuk az ügyet, visszariadnunk nem illik, nem szabad.

A hiányzó összeg összegyűjtése első feladata a közönségnek. Országos gyűjtés eredményre nem fog vezetni, magunknak selmeczbányaiaknak kell azt előteremtünk, arra már nincs időnk, hogy összekuporgassuk.

Elő kell teremteni a hiányzó összeget s azt csak ugy tehetjük meg, miként azt a szobor-bizottság javasolta: több évre terjedő kötelezettség elvállalásával, kiki tehetsége szerint lekötí magát évenként bizonyos összeggel mindaddig hozzájárulni, míg a szobor létesítési czéljaira a város szavatossága mellett felveendő kölcsön — ez a társadalom adóssága — teljesen törlesztve nem leand.

Más módot nem tudunk, mert az egész kötséget a városra hártanunk nem lehet, hiszen éppen ennek feladata, hogy a jelent építse meg, de a társadalomnak kötelessége, hogy a multat elveszni ne hagyja.

Vajjon csakugyan sirja-e a jelen a multnak? . . . Meglátjuk.

A magyar hazafiak megfognak hazudolni!

## TÁRCSA.

### A gyáva.

Későre járt már az idő és Bereghy Ernő ugy lalála, hogy illő már hazamennie.

Irénke kikísérte az előszobába. — Ott Ernő a vállára tette kezét és az ő szép, tiszta, kék szeméibe nézve kérdezte tőle:

— Szeretsz? . . .

Irénke a karját nyakára fonta és megcsókolta szívből igazán.

Azután az óriás ember lefejtette nyakáról a kicsi baba puha karjait, és átölelte őt köszönt neki:

— Jó éjt, kis baba!

Hazafelé indult, de mivel ugy gondolta, hogy aludni még egy sem tudna, betért egy kávéházba, a hol egy fekete mellett olvasta az esti lapokat.

Ha eddig nem tudta, mi a boldogság, most tapasztalhatta azt; olyan édes érzés fátolyozta be lelkületét, a minnek nem tudott, de nem is adhatott más nevet, mint: *boldogság*.

Boldog volt, nagyon boldog és még most is ott érezte ajkának az Irénke csókjának melegét, puha karjainak édes ölelését.

Ez édes mámorban amint elmerengve egyet lépett véletlenül meglökött egy biliárdozó fiatal embert. Az lármát csapott és civódást kezdett, és Bereghy Ernő az ő szemtelenségét tetleg megbüntelve eltávozott.

kében az egész ismeretségük története gyorsan változó képében a piruló, fehér ruhás kis láng az első bálon — a szorgalmas, dolgos, Irénke odahaza, — az eljegyzés estéje, és az édes kis menyasszony utolsó tegnapelotti csókja, ölelése . . .

És feltűntek neki lelkében, amikor oltár előtt egymáséi lesznek, — a fiatal asszonyka és ő boldog férj, — bizonyára egy kis angyal is lenne a családban és ugy gondolta, kár lenne ezeket a szép képeket, — melyek a valósághoz képest csak kontárságok, — egy ostoba pisztolylövéssel törökretni, és elhatározta, hogy nem fog annak a szemtelen embernek semmi esetre sem elégtételt adni.

Ezt tudatta is vele, és ez a lapokban is közölte, hogy, Bereghy Ernő gyáva, jellemtelen ember, ki sérteni tud, de ezért helyt állni nem mer.

Bereghy már bányi kezdte elhatározását, mikor látta e nyilatkozat, de azután csak egy felvállról vette az egészet; nem törődött vele bármit mond is a világ, csak az ő kis menyasszonya, a kiért a kihívást visszautasította, és ak legyen felőte jó véleményel.

Néhány napig nem ment ki hazulról, a meddig ellejtik kisérté ezt a nyilatkozat históriát.

Oththon álmódzott, ábrándozott a közeli boldog jövőről, a melyért érdemes az embernek meghnrzoltni magát a lapokban, hogy gyáva, és képzeletében elmerülve festette ki magának boldogságát és merengéséből a levélhordó zavarta ki.

Levelet hozott neki, ismerős kedves kézzel, olyan magas, telt levél volt, hogy valami meglepetésre







és bevételit mindennap pontosan egybevetesse; meggyőződhetik arról is, ha vajon a ma beszerzett cikkek nem-e olcsóbban vagy drágábban állnak-e már előbb, avagy némely tárgy nem idegenített-e el esetleg hűlen esésel által. A „Háztartási Napló” világszám kimutatja, hogy a szükséges lakás berendezések, élelmi cikkek, tisztogatás, javítás, ruházat, egy-egy gyermek nevelése, szórakozás, utazás, jötkénység, gyógykezelés, kertészkedés, gazdálkodás, eszedelkezés stb mennyibe került külön-külön. Ezen részletes kimutatás hű képet adja költekezésünknek és így abból okulást meríthetünk a jövőre. A „Háztartási Napló”-ban minden háztartási szükséglet eziménként külön-külön rovatban van megnevezve és annálforra a pontos vezetéshez csak a kiadott öszegnek az illető rovatban való bejegyzése szükséges. Ezenkívül a „Háztartási Napló” még igen sok hasznos jegyzék lapokat tartalmaz, a többek közt a moosába kiadott ruha jegyzékét egész évre. Családi öszegköltetések, a családban előfordult születések házasságok, haláláozások és egyéb családi események feljegyzése. Könyha receptek és egyéb hasznos tudás 150 multa a házi asszony legjobb szakács könyvét képezi. Még sok más hasznos jegyzék lapot tartalmaz a „Háztartási Napló”. Ennek a valóban hasznos könyvnek hangzatos szavakkal való ajánlása felesleges és hisszük, hogy az a házi asszony a ki férje jóvedelmét ismeri a költségeiben a megengedhető korlátokat átélni nem akarja, nehogy a családforra öntudatlanul bajt hozzon, esetleg helyrehozhatatlan kárt okozzon, — bizonyára sietni fog a „Háztartási Napló” megvásárlására. A „Háztartási Napló” e hó folyamán jelenik meg esinos kiállításban. 1 frt előleges beküldésével bérmentve küldi el a „Máramarosi Híradó” szerkesztője M. Szigetén.

**NYILT-TER.**

**Báfi selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete fehér, szines Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, esikos kockaközött, mintázott, damaszt s. a. t. mint egy 240 különböző minőségű 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt anyag postabér és vámentesen a házhoz szállítva mintákat postafordulával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Szívjába ösmézt levelekre 10 krt. levelező lapokra 6 krt. helyre ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 4. (41)

**HIRDETÉSEK.**

**KÖHÖGÉS,**

rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobb hatású szer (412) a Réthy-féle 3—10 **pemetfü-cukorka,**

mely ezen bajokat gyorsan megszünteli. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kért bérmentve küld **RÉTHY BÉLA** gyógyszerész, Békés-Csabán Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén alárásom látható.

**Szomorú — de igaz,**

hogy öltözkeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észleltek, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünköl az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség,** mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a ki: bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A legtöbb betegség kútforrása a gyomor rendellen működése, amit — idejekorán használva — Egger kellemes ízű **Sodapasztyillája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.). A tüdő-, torok- és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel kezdődnek. Egger külön ízű **Mellpasztyillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 kr. és 1 fit, próbadoboz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. **Főraktár: Nádor-gyógyszertár**

**Dr. Egger Leó és Egger J.** Budapest, Váci-körút 21. (413)

**Eladok**

nagyon olcsón és előnyös feltételek mellett **137 darab**

szelmezik keresk. és hitelintézeti

**RÉSZVÉNYT,**

darabját 75 forintjával.

Előleg 15 frt, a vételár fenmaradó része pedig kellő (váltó) fedezet ellenében 1898. év i július 1-én fizetendő, kamatokat nem számítok.

**Hordókat** is eladok összesen 1500 hektoliter irtartalomban, hektoliterjért 1 forintjával számítom. (414)

**Hell Jakab.**

**Nyilvános köszönet**

Wilhelm Ferencz urnak, neunkircheni (Alsó-Ausztria) gyógyszerész, az antiheumatikus és antiarthritikus vértisztító tea feltalálójának.

Nem lépnek a nyilvánosság terére, ha nem tartanám elsőrendű kötelességemnek Wilhelm neunkircheni gyógyszerész urnam legforróbb köszönetemet nyilvánítani azon szölgalatról, hogy vértisztító theája által fájdalmas köszvénybántalmaim megszűntek és hogy felhívjam e borzostó betegségekben szenvedők figyelmét ezen vértisztító theára. Nem vagyok képes híven leírni a borzostó fájdalmaikat, melyeket köszvény-bajom 3 éven keresztül minden időváltozásnál okozott; nem tudtam ezektől szabadulni, bárha számtalan gyógyszerert és kénes forródeket használtam. Almatlanul föltölttem éjeleimet, etvágyam hova jobban elhangyott, szemem világa elhomályosult és testi erőm erősen hanyatlott. **Négy héttel használtam csak a Wilhelm vértisztító theáját és nemcsak hogy egészen megszűntek fájdalmaim, de bárha már 6 hét óta nem használom többé a theát, testi erőm és egészségi állapotom javult. Erős a meggyőződésem, hogy bárki is, ki csuzos és köszvényes bántalmaiban ezen theához folyamodik, aldani fogja annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat.**

A legkiválóbb tisztelettel

**Butschin-Streitfeld grófnó,**

(417)

alezredes neje.

**Wilhelm vértisztító theája**

Selmeczbanján 4—10

Sztankay F. gyógyszerárban kapható.

**BUTOROK**

részletfizetésre is legolcsóbban kaphatók

**Ehrentreu és Fuchs**

7—10 **Testvéreknél** (416)

**BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8. sz.**

**Kézimunkák,**

nekkülönbön himző-anyagok és himző-szövetek **rendkívül nagy választékban** szabott gyári áron kaphatók

**Bérczi D. Sándor**

kézimunka nagyiparosnál

**BUDAPEST, Király-utca 4.**

Képes árjegyzékem 1185 eredeti kézimunka-rajzzal kívánatra rendelkezésre áll.

**Gyári raktára** a legjobbnak elismert

**„VICTORIA” kézi himzőgépeknek.**

Darabja 4 forint.

(419) **Viszonteladók árengedményt kapnak.** Hozzávaló himzőkeret és himzőanyagok nagy választékban.

Alapítottott 1858.

**Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság**

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

**BUDAPESTEN, VI. ker. Külső váci-ut 45. szám.**

(418) Sörgöncyem: **SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.**

GYÁRT:

mindenféle gözgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket, gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakát és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szél- és kézi hajtásra, valamint villamos üzempire. Artézi kútfelépítményeket vasból. Tűzfeszkendőket és vizszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hőeket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöcegödör tisztító készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyóvalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTÉSIT: víznüveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszuszberendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek. 38—40

**A nagy válság!**

New-York és London az európai szárazföldről sem kímélte meg és egy nagy ezüstvárgár indította ezerte magát arra, hogy a munkájának esékely megterítése mellett öszes készletén tulajdon, minifogva a következő megbízatásom van: Az alább megjelölt tárgyakat kész vagyok **6 frt 60 kronyi** ár ellenében mellett bárkinek is elküldeni, és pedig:

- 6 darab legfinomabb asztalkész, valódi angol pengével
- 6 " amerikai szabad. ezüst villát (egy darabból készítő
- 12 " amerikai szabad. ezüst evőkanalat,
- 6 " amerikai szabad. ezüst kávéskanalat,
- 1 " amerikai szabad. ezüst levesmerőt,
- 1 " amerikai szabad. ezüst tejmerőt,
- 2 " amerikai szabad. ezüst tojásnehárkát,
- 6 " angol „Victoria” más eszöcset,
- 2 " diszes asztali gyertyatartó,
- 1 " thea-szűrőt,
- 1 " legfinomabb ezukor-szöröt,

Ösz. 144 tárgyat **6 frt 60 kroni.**

Mindenen 14 tárgynak az ára azelőtt 40 frt volt jelenleg pedig esékely **6 frt 60 kroni** szállott le. Az amerikai szabad. ezüst teljesen fehér fém, mely a ezüst színt 25 évig megtartja. — Bizonyítékul annak hogy e hirdetésnek alapja

**nem szélhámoság,**

közelesem magam nyilvánosan, hogy mindenkinek, ki a megrendelt áruval nincs megelegetve, a lefizetett árt minden fenakadás nélkül visszatértem; azért senkinek sem volna szabad elszalasztani, hogy magának ezen diszkészletet megszerezze, mely különösen mint **diszes karácsonyi és újévi ajándék,** valamint minden jó háztartásnál alkalmas.

Kapható egyedül csak:

**HIRSCHBERG A.**

egyesült észak-amerikai szab. ezüstárúk főügynökségénél **BÉCS, II., Rembrandt-út 19/16. — Telephon 7114. sz.**

Vidékre vagy az árak előzetes elküldése után, vagy utánrét mellett szállít.

Ehhez tisztító por 10 kr.

**Valódi csak e védő-jeggyel kapható:** (Egészszégi éremmel kitüntetve.)

(415) **Az elismert nyilatkozatok kivonata:** 4—7 A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve; kérek még egy 6 frt 60 kroni diszkészletet. **Báró Bánffyán.**

A küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve; kérek még egy hasonló küldeményt. **Boczovsz, Magyarországn.** Keresztes Sándor, főszolgabíró.

Az első küldeménynyel nagyon meg vagyok elégedve; kérek még egy készletet. **Kalocsa.** Majorossy János, kanonok.



„Victoria” kézi himzőgép.